

Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen

Ny taxa enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Förslag från miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen samt ny taxa enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, bilagor 1-5 till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2024.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden gör årligen en revision av taxorna för tillsynen som nämnden ansvarar för. De föreslagna revideringarna gäller taxebestämmelserna för miljöbalkstillsyn respektive livsmedelskontroll och syftar till att anpassa bestämmelserna till förändringar i rättsläget samt efter det tillsyns- respektive kontrollbehov som finns baserat på de verksamheter som är baserade i staden. Justeringen av taxenivåerna syftar till att bibehålla en hög intäktskostnadstäckning enligt principen att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången. Nämnden föreslår även ny taxa för tillsyn enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 13 juni 2023 om *Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen samt ny taxa enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg* (dnr KS 2023/768) och har hemställt ärendet till kommunfullmäktige för beslut.

Timtaxan för tillsyn enligt miljöbalken föreslås höjas från 1 300 kr/timme till 1 410 kr/timme, vilket motsvarar en höjning med 8,5 procent. Timtaxan för

livsmedelskontroll föreslås höjas från 1 600 kr/timme till 1 720 kr/timme, vilket motsvarar en ökning med 7,5 procent. De föreslagna timtaxehöjningarna beror enbart på kostnadsökningar, främst på grund av lönekostnader, IT och gemensamma kostnader.

Nämnden föreslår även en ny taxa för nämndens tillsyn enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF). Bakgrunden till förslaget är att kommuner sedan 1 maj 2023 är utpekade som tillsynsansvariga enligt LÅFF vad gäller fritidsbåtshamnar. Nämnden bedömer att tillsynsansvaret faller på nämnden och föreslår därför att taxa för denna tillsyn antas av kommunfullmäktige. Taxan följer uppbyggnaden i nämndens övriga taxor och är kopplad till miljöbalkstaxa vad gäller taxenivå. Det innebär att taxan fram till och med den 31 december 2023 föreslås till 1 300 kr/tim och, i enlighet med den justering av miljöbalkstaxans nivå som föreslås, till 1 410 kr/tim från och med den 1 januari 2024.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till kommunfullmäktige om taxa för nämndens verksamhet enligt miljöbalken m.m. från 1 januari 2024 (beslut den 13 juni 2023) innehöll en mindre felaktighet. Felaktigheten rättades genom ett beslut från miljö- och hälsoskyddsnämnden den 26 september 2023 om att justera sitt tidigare beslut från den 13 juni 2023 genom att taxekoderna 39.5002 och 39.5003 kvarstår i tabell 1:B.

Beredning

Ärendet har initierats av miljö- och hälsoskyddsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att justeringarna är motiverade utifrån kostnadsläget, principen om att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången och de fasta avgifterna samt för att bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Förslaget innebär en justering av taxan för att upprätthålla en taxenivå som motsvarar lagstiftningens krav på självkostnadsfinansiering, där målet är full kostnadstäckning.

Stockholms stad tillhör de kommuner vars miljö- och hälsoskyddsnämnd (eller motsvarande tillsynsmyndighet) har högst självfinansieringsgrad, som bedriver en effektiv verksamhet jämfört med andra kommuner samt tillämpar den inom miljöbalken och EU gällande principen att förorenaren ska betala för tillsynen.

Jag vill lyfta den positiva utveckling som tillsynsverksamheten har genomgått under de senaste tio åren, då bland annat självfinansieringsgraden för tillsyn enligt miljöbalken har ökat från cirka 40 procent till cirka 72 procent år 2024. Motsvarande för livsmedelskontrollen är en ökning från 47 procent till cirka 79 procent år 2024. Stockholm tillhör de kommuner som har högst självfinansieringsgrad för kontroll

enligt livsmedels- och foderlagstiftningarna, utan att ha den högsta timtaxan, vilket är ett tydligt tecken på effektivt arbete.

Bilagor

1. Taxa från och med den 1 januari 2024 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds verksamhet enligt miljöbalken (justerad den 26 september 2023), dnr KS 2023/768-2.3
2. Taxa från och med den 1 januari 2024 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds kontroll enligt livsmedels och foderlagstiftningen, dnr KS 2023/768-1.4
3. Taxa för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg, dnr KS 2023/768-1.3
4. Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt miljöbalken m.m., dnr KS 2023/768-1.2
5. Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, dnr KS 2023/768-1.1
6. Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande ”Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen” (Dnr 2023-10056), dnr KS 2023/768-1.7
7. Miljöförvaltningens kompletterade tjänsteutlåtande ”Justering av revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen” (Dnr 2023-10056), dnr KS 2023/768-2.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) enligt följande.

Moderaterna delar stadsledningskontorets bedömning att de föreslagna ändringarna av taxebestämmelserna uppfyller principen om att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången samt principen att verksamhetsutövare över tid ska få tillsyn som motsvarar de fasta avgifterna. De föreslagna höjningarna för timtaxan för tillsyn med 8,5 procent (från 1 300 kr/timme till 1 410 kr/timme) samt timtaxan för livsmedelskontroll med 7,5 procent (från 1 600 kr/timme till 1 720 kr/timme) kan således anses vara både motiverade och skäliga.

I en ekonomiskt svår tid får vi från politiskt håll inte underskatta betydelsen av vad varje kostnadsökning innebär för verksamhetsutövare. Särskilt inte när det gäller tillsyn som kan äventyra verksamhetsutövarnas arbete och försörjning. Moderaterna vill därför understryka behovet av tydlig kommunikation och att staden ska upplevas lika grundlig som lösningsorienterad gentemot verksamhetsutövarna.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 8 november 2023

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Annika Friberg och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Det faller inom kommunfullmäktiges rådighet att bestämma om avgifter för kommunens kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Fullmäktiges handlingsutrymme vid bestämmande av taxan regleras dock av regeringsformen, kommunallagen och miljölagstiftningen. Detta innebär att avgifterna måste stå i rimlig proportion till de kostnader som en verksamhetsutövare åsamkar tillsynsmyndigheten.

Taxa enligt miljöbalken

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1 300 kr/timme till 1 410 kr/timme, vilket motsvarar en höjning med 8,5 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror uteslutande på kostnadsökningar, främst på grund av löneökningar. Andra kostnader är bland annat kopplat till IT, köpta tjänster och övriga gemensamma kostnader.

Taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1 600 kr/timme till 1 720 kr/timme, vilket motsvarar en ökning med 7,5 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror enbart på kostnadsökningar som framförallt utgörs av ökade lönekostnader, ökade administrativa kostnader, ökade sociala avgifter, ökade lokalkostnader och något högre IT-kostnader.

Taxa för tillsyn enligt lagen om åtgärder mot föroreningar från fartyg

Från och med 1 maj 2023 är kommuner utpekade som tillsynsansvariga enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF). Tillsynsansvaret är begränsat till verksamheter i huvudsak avsedda för fritidsbåtar som redan idag faller under kommunens tillsynsansvar enligt miljöbalken. Tillsynen innebär huvudsakligen att kontrollera och ställa krav på avfallshantering.

Nämnden framhåller att kopplingen mellan LÅFF och miljöbalken inte är helt tydlig. Det är inte heller klart att ett utpekande av tillsynsansvaret kan tolkas in i nu gällande reglemente, där det framgår att nämnden ska fullgöra stadens uppgifter enligt miljöbalken med tillhörande lagstiftning. Det framgår dock att kommunens tillsynsansvar hör ihop med tillsyn enligt miljöbalken. För att undanröja denna tolkningssvårighet avser nämnden att föreslå ett förtydligande i reglementet om detta vid nästa översyn. Nämndens bedömning är att nuvarande reglemente kan tolkas på ett sådant sätt att tillsynsansvaret faller på miljö- och hälsoskyddsnämnden. Genom förslaget om att anta föreslagen taxa enligt LÅFF, föreslås följaktligen även ett indirekt beslut om att peka ut miljö- och hälsoskyddsnämnden som tillsynsansvarig enligt LÅFF.

Mot denna bakgrund föreslår miljö- och hälsoskyddsnämnden att taxa för tillsyn med stöd av LÅFF enligt bilaga 3 antas av kommunfullmäktige. Taxan följer uppbyggnaden i nämndens övriga taxor och är kopplad till miljöbalkstaxa vad gäller

taxenivå. Det innebär att taxan fram till och med den 31 december 2023 föreslås till 1 300 kr/tim och, i enlighet med den justering av miljöbalkstaxans nivå som föreslås, till 1 410 kr/tim från och med den 1 januari 2024.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till kommunfullmäktige om taxa för nämndens verksamhet enligt miljöbalken m.m. från 1 januari 2024 (beslut den 13 juni 2023) innehöll en mindre felaktighet. Felaktigheten rättades genom ett beslut från miljö- och hälsoskyddsnämnden den 26 september 2023 om att justera sitt tidigare beslut från den 13 juni 2023 genom att taxekoderna 39.5002 och 39.5003 kvarstår i tabell 1:B.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna timtaxehöjningarna beror på kostnadsökningar, främst på grund av löneökningar, sociala avgifter, pensionsavsättningar, IT och gemensamma kostnader. Med de föreslagna taxenivåerna beräknas intäkterna öka, för livsmedelskontrollen och miljöbalkstillsynen sammantaget, med cirka 7,1 mnkr och är en funktion av taxeökning (8,3 mnkr) i kombination med volymförändring (-1,2 mnkr). Taxeökningen krävs för att bibehålla täckningen av förvaltningens kostnader för existerande och kommande debiterbar tillsynsverksamhet. Detta är en nettoökning av taxan efter samtliga vidtagna effektiviseringar. Volymförändring kan delvis balanseras med minskat antal inspektörer.

Avseende taxan för miljöbalkstillsyn föreslås ett antal omarbetningar och förtydliganden avseende taxans bestämmelser. Vidare föreslås ett flertal nya och ändrade avgiftskoder i tabellerna 1:A och 1:B. Justeringarna beror på ändringar i tillsynsbehov och anpassning efter ny och ändrad lagstiftning. I övrigt är ändringarna endast av redaktionell karaktär utan avsikt att ändra taxans tillämpningsområde.

För taxorna enligt marknadskontrolllagstiftningen, strålskyddslagen (2018:396), lagen (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa och tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer föreslås inga ändringar av taxebestämmelsernas lydelse inom ramen för denna revision. Dessa fortsätter sålunda tillsvida gälla i sina nuvarande respektive ordalydelse. Taxerevisionen får emellertid en indirekt effekt på dessa taxor, eftersom timtaxan för dessa tillsynsområden är knuten till den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan. Denna uppräknings sker dock utan att taxorna behöver revideras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2023 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att föreslå att kommunfullmäktige fastställer taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen samt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, bilaga 1-3, att gälla från och med den 1 januari 2024.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som inkom den 29 september 2023 och har i huvudsak följande lydelse.

Se bilaga 6 till ärendet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2023 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholm beslutar att nämndens tidigare förslag till kommunfullmäktige om taxa för nämndens verksamhet enligt miljöbalken m.m. från 1 januari 2024 (beslut den 13 juni 2023) justeras med att taxekoderna 39.5002 och 39.5003 i tabell 1:B ska kvarstå.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Se bilaga 7 till ärendet.

Beredning

Ärendet har initierats av miljö- och hälsoskyddsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Av Stockholms stads budget framgår att miljö- och hälsoskyddsnämndens myndighetsutövning och tillsynsarbete ska prioriteras och utvecklas i syfte att säkerställa stockholmarnas hälsa och säkerhet samt lika och rättvisa regler för företag inom Stockholms stad. En god service och tillgänglighet gentemot stadens invånare och företag ska stå i fokus för nämndens verksamhetsutveckling. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska också säkerställa en fortsatt hög nivå på intäktsfinansieringsgraden.

Stadsledningskontoret bedömer att de föreslagna ändringarna av taxebestämmelserna uppfyller principen om att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången samt principen att verksamhetsutövare över tid ska få tillsyn som motsvarar de fasta avgifterna.

Stadsledningskontoret konstaterar att Stockholms stad tillhör de kommuner i Stockholms län som har högst intäktsfinansieringsgrad för tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontrollen men utan att tillhöra de kommuner som har de högsta timtaxorna. Med föreslagna taxehöjningar förväntas intäktsfinansieringsgraden för år 2024 för tillsyn enligt miljöbalken vara 72 procent och livsmedelskontrollen 79 procent, vilket är något högre än i miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplanering för 2023.

Stadsledningskontoret anser att revideringen av taxan är väl anpassad till det allmänna kostnadsläget och den aktuella lagstiftningen på området. Det är av vikt att miljö- och hälsoskyddsnämnden följer utvecklingen av intäktsfinansieringsgraden nogsamt. Nämnden bör fortsätta det utvecklingsarbete som pågår med digitalisering, effektivisering och prioritering av verksamheten för att bibehålla, men även på sikt öka, intäktsfinansieringsgraden.

Stadsledningskontoret gör den sammanfattande bedömningen att justeringarna är motiverade utifrån kostnadsläget, principen om att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången och de fasta avgifterna samt för att bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad.